

til Statskassen som Noget, der gaaer betydelig høiere, end det efter min Overbeviisning kan være billigt. Naar der virkelig var en Medveiendomsret tilstede, ja, saa vilde Forholdet stille sig noget anderledes, saa kunde jeg forstaae, at man kom til en Trediedeel; men jeg paaffønner ganske særlig, at den ærede Forslagsstiller i sin Indledning til Forslaget tydelig og klart fremhævede, at der ikke var nogenlunde Takke om Medveiendomsret tilstede som Udgangspunkt for dette Lovforslag, men at, hvad dette Lovforslag tilstede, alene var en Afsløsning af Fæsteforholdet. Naar dette er Tilfældet, saa forekommer det mig, at en Trediedeel af Summen er en Størrelse, der er meget for stor som den Sum, der skal indbetales i Statskassen; thi hvad vinder da den Eier af Jordegods, som saaledes skal afgive denne Trediedeel, derved, at Fæsteforholdet bliver afløst? Han vinder for sig selv saare Lidet, ja i Almindelighed — havde jeg nær sagt — næsten Intet. Er Gaarden først bleven ledig, vil han efter de nuværende Forhold næsten altid kunne opnaae det Samme for Gaarden med Fæsteforpligtelse som uden denne, fordi den vil blive atraaet af dem, for hvilke denne Indskrænkning ikke har nogen synderlig Betydning. Men hvad vinder han, efter at have frigjort den ved at indbetale den omtalte Trediedeel? Ja, saa er det en Fæstegaard alligevel. Der opnaaes kun, at Eieren ikke kan gaae ud over en vis Pris, og det er thi Fordeel for Brugeren. Bestemmelsen sikker den hidtilværende Brugers Familie mod, at Eieren driver Gaarden op til en altfor høj Pris. Brugers efterladte Familie er imidlertid ved denne Bestemmelse dog ikke ganske sikret imod, at Gaarden kan gaae op til en høj Pris; thi den er ikke sikret imod den Concurrence, der kan komme fra andre Eysthavende, som kunne drive Gaarden i Veiret til en Pris, som gjør, at det havde været heldigere for Fæsterens Efterladte, om de havde kjøbt Gaarden forinden. Det er dette, som er det Fornuftige i Lovforslaget, og hvis den Dvotapart, der her er sat som den Betaling, for hvilken Gaarden kan frigjøres for Fæstewang, hadde

været sat noget lavere, havde jeg ikke stor Betænkelse ved at gaae ind paa en saadan Foranstaltning. — Det forekommer mig iøvrigt, at der i Lovens findes enkelte Bestemmelser, der ikke ere blevene betegnede som nye, men som dog i Virkeligheden ere det. Det er idetmindste undgaaet min Opmærksomhed, om der igaar er blevet gjort opmærksom paa, at § 4 virkelig er en ny Lovbestemmelse. Hidtil har det staaet fast, at enhver Gaard, der var givet i Fæste eller Forpagtning, kun var undergivet de Regler, der med Hensyn til Fæstelovgivningen gjaldt paa den Tid, da man contraherede om Overdragelsen. Det er ogsaa det selvsamme Princip, der er blevet respecteret i Loven af 19de Februar 1861. Det hedder der udtrykkelig, at alle de Bestemmelser, som denne Lov indeholder med Hensyn til Fæsteforholdet, kun gjælde de Fæstecontracter, der ere blevene udstedte efter Lovens Emanation. Nærværende Lovs § 4 gjør derimod et principielt Skridt fremad, eller rettere sagt et Brud paa det Princip, som man hidtil har fulgt, idet den ligesom siger: „Jorddrotten er herefter uberettiget til, naar en Gaard er bortfæstet eller bortforpagtet, uden Brugers Samtykke at fratage ham enten hele Gaarden eller nogen Deel af dens Tilliggende, være sig Ager, Eng, Skov, Torvefæst eller deslige, naar den ikke udkræves til det Offentliges Brug.“ Altsaa de Bestemmelser, som hidtil have været gjældende i Fæstelovgivningen, tilintetgjøres ved Bestemmelsen i § 4. Det er et ganske nyt Princip, der her gjøres gjældende, og man kommer derved ind paa en Udvikling af Fæstevæsenet, der gaaer ud over den Grændse, som man hidtil har troet at burde holde sig til. Denne Bestemmelse er jo imidlertid kun en af dem, om hvilke der vil kunne træffes nærmere Omhandling; men jeg vilde i hvert Tilfælde ønske, at man ved en Lov som denne holdt sig til den Udviklingsgang, som et lignende Forhold hidtil har haft, og at man ikke ved nye Bestemmelser af denne Art pludselig kom ind paa en ny Bane. Som mindre man gjør Brud paa den Udvikling, dette Forhold hidtil har taget, desto bedre er